

● BURMA Ett år efter cyklonen

Myint San, Khin Myu Aung och de fyra barnen har byggt ett nytt, provisoriskt hem. Familjens två flickor, Sandar Myo (i klänning), 13 år, och Nan Thida Hlaing (i grön tröja), 14 år, växer inte som de ska och behöver medicin. Lillebror Myo Min Ko är sex år, minstingen Htay Aung två och ett halvt. Det vita på barnens kinder är solskyddsolja.

En fiskare i byn Kan Seik lagar sina nät. En daglönare tjänar cirka två dollar om dagen.

Barnen far illa i militärjuntans Burma. Hälsovården är världens näst sämsta, enligt FN, och vart tredje barn är undernärt.

”Jag hoppas vårt hem kan stå emot stormarna”

Kan Seik, Burma. På sin väg mot havet vidgar sig Pyaponfloden, får vågor och blir kilometerbred. En halvtimmes seglats från deltats mynning dyker byn Kan Seik upp.

När vi lägger till känner jag genast igen Myint San, den 36-åriga kvinnan som efter Nargis härjningar försökte skydda sina barn under en knäckt palm när cyklonen tagit deras hem. Liksom i deltats andra samhällen måste invånarna efter cyklonen överleva på risplantor. När nödhjälpen så småningom kom bestod den av ett kilo ris och ett par godisbitar till barnen, berättar hon.

En vecka senare kom nästa sändning: åtta kilo ris, en liter matolja, lite grönsaker. Och några klädesplagg som familjen fortfarande använder.

Tjugo nya bostäder har byggts i byn av hjälparbetare och invånarna drog lott om vilka som skulle få flytta in i dem.

Den knäckta palmen står kvar. Från stubben är rep spända till svärföräldrarnas hydda som står på pålar. En ny cyklonvarning nyligen gjorde klart för invånarna i Irrawaddydeltat att deras provningar kanske ännu inte är över. I ett försök att rådda det lilla de äger, förtöjer de sina hyddor i palmerna.

Myint San, hennes man Khin Myu Aung och deras fyra barn bodde en

GRAFIK: SYDSVENSKAN

Korta för sin ålder
”Folk tror vi skojar när vi talar om hur gamla de är.”

Myint Sans barn växer inte som de ska.

manad under den knäckta palmen. De samlade rester av betelnötspalmer och bambu, och började bygga ett nytt hem. En plastpresenning och vass blev deras tak men räckte inte riktigt för att täcka hela hyddan.

Khin Myu Aung visar hur han försökt säkra sammanfogningarna i familjens hydda med nylonrep.

– Jag har gjort allt jag kan för att vi ska klara monsunen. Jag hoppas vårt hem kan stå emot stormarna, säger han.

En annan sak vållar föräldrarna ännu större bekymmer. Deras båda döttrar Sandar Myo som är 13 och Nan Thida Hlaing, 14, är mycket kortväxta för sin ålder. Den ena har dessutom ett hjärtfel. Varannan månad reser familjen till läkaren för att få medicin, och det är dyrt för dem.

– Våra flickor växer inte som de ska.

Fäst vid en stolpe i Kan Seik sitter instruktioner för dem som nu ska försöka bygga nya hem.

Folk tror vi skojar när vi talar om hur gamla de är, säger deras mor.

Enligt FN är vart tredje barn i Burma undernärt. WHO har tidigare slagit fast att Burma har världens näst

sämsta hälsovård. Bara krigshärjade Sierra Leones är sämre. Militärjuntan satsar mindre än en dollar om året på varje invånarens hälsa.

Flickorna säger att de äter mer än ris: böngroddar, tofu och en slags spenat, men familjens ekonomi är pressad och maten ibland knapp.

Som de flesta i Irrawaddydeltat är Khin Myu Aung daglönare utan egen jord. Under rissköörden har han jobb på fälten. När vattnet i floden stiger arbetar han med att bygga fördämningar. När fiskarnas nät går sönder reparerar han dem. Har han jobb tjänar han ungefär två dollar om dagen. Men det har han långt ifrån alltid.

Khin Myung Aung hoppas ändå att hans barn ska få utbildning på något vis. Trettonåringen har just börjat i första klass.

– Inte så att de ska bli läkare eller läsa på universitetet, men jag vill att de ska lära sig läsa och skriva så att de får självkänsla, säger han.

Munkar har donerat material till en ny skola. Nargis tog den gamla. Rädsla barnen har räknat ut att regeringen nekat att återuppbygga åtminstone sexhundra skolor. I delar av det cyklondrabbade deltat går bara vart tredje barn i skolan, och risken är att många barn aldrig får någon utbildning alls.

Khin Myu Aung hämtar kokosnötter och medan vi dricker är det tyst i hyddan. För ett år sedan bjöd familjen också på kokosmjölk. Då var risplantor och kokosnötter det enda de hade att leva på.

ÖVERSÄTTNING: KAREN SÖDERBERG
utland@sydsvenskan.se

● KRÖNIKA Bidragsskandalen

Många huvuden kommer att rulla

Man kunde kanske tro att det bara var en enskild politisk incident när talmannen i det brittiska parlamentet tvingades avgå. Så enkelt är det inte. I Storbritannien vill många se det som början på en politisk omvälvning.

Professorer i statskunskap talar på fullt allvar om det som hänt som en revolution.

En mycket brittisk revolution.

Inga beväpnade horder har stormat fram på gatorna. Inga strejker har lamslagit landet. Inte ens banderoller och knutna nävar mot systemet har setts runt Westminster.

Kanske är det för att tonen i den politiska kampanj som alltid förs är så hög som omvärlden blivit avtrubbad? Kanske är det för att lobbyisterna och alla *spin doctors* sätter sådan snurr på ryktena att vi alla fått svårt att se vad som egentligen händer?

På ytan är allt som vanligt. Turist-London charmar med sina sevärdheter, pubar, affärer, teatrar och fotboll. Men man behöver inte resa särskilt långt från Regent Street och Oxford Street för att möta ett annat England. Mer slitet och gråare och där de som ännu har jobb ofta inte tjänar mer än 12000 kronor i månaden. Det är där de flesta bor. Inte sedan före kriget har klyftan mellan fattiga och rika varit så stor som nu.

”Det är revolution i luften nu när väljarna delar en känsla av avsmak utan motsvarighet i vår tid. När nationen äcklas, inte av en individ eller ett parti, utan av hela den styrande klassen, och längtar efter att få kasta ut hela den ruttna bunten – det är då som marken börjar skaka.”

Så skriver Jonathan Freedland i The Guardian. Visserligen en vänstertidning, men kraven på ett förändrat politiskt system kommer även från liberala och konservativa politiker: Bort med lorderna som sitter hela livet och stiftar lagar utan att väljas. Inför fasta mandatperioder. Ändra valsystemet. Och framför allt, se till att insynen i politikernas bidrag blir fullständig.

Marken skakar
”Den våg av misstro som sköljt över politikerna sedan dess har vållat panik bland dem. Flitigt ber de nu om ursäkt både för sin egen girighet och systemets brister.”

För fem år sedan började frilansjournalisten Heather Brooke att intressera sig för hur parlamentets ledamöter ersattes ekonomiskt. Hon begärde att få se redovisningen och åberopade lagen om offentliga handlingar. Hon fick nobben.

Med näbbar och klor kämpade talmannen och politikerna i de ansvariga kommittéerna för att hålla uppgifterna hemliga, ända upp i högsta domstolen. Men för två veckor sedan kom tidningen The Daily Telegraph över det hemlighållna materialet och började rapportera om hur politiker från alla partier skott sig på skattebetalarnas bekostnad.

Det blev tapp ur tunna. Den våg av misstro som sköljt över politikerna sedan dess har vållat panik bland dem. Flitigt ber de nu om ursäkt både för sin egen girighet och systemets brister.

Det kommer inte att räcka. Huvuden kommer att rulla, från ministernivå och nedåt.

Partiledarna har lovat utrensning. – Parlamentet, sade premiärminister Gordon Brown, kan inte längre vara som en ”gentlemen’s club” från 1800-talet där medlemmarna själva skapar reglerna.

Leif Norrman

utland@sydsvenskan.se